

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
4. บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิดทฤษฎีความรู้ ความเข้าใจ

1.1 ความหมายของความรู้ ความเข้าใจ

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความรู้ ความเข้าใจ” โดยสรุปความหมายได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจ รายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ที่บุคคลได้สะสมไว้และถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาตลอดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ แล้ว (สุภกนิษฐ์ พลไพรินทร์, 2540 : 24)

1.1.1 ความหมายของความรู้

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535 : 7) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า หมายถึง การระลึกถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่และเนื้อหาวิชา และวิชาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชานั้นด้วย

The Modern American Dictionary ว่าได้ให้คำจำกัดความของความรู้ที่แตกต่างกัน 3 ลักษณะ (Wikstrom และ Normann, 1994 : 9) ดังนี้

1. ความรู้ คือ ความคุ้นเคยกับข้อเท็จจริง (Fact) ความจริง (Truths) หรือหลักการ โดยทั่วไป (Principles)
2. ความรู้ คือ รู้ (Known) หรืออาจจะรู้ (May be known)
3. ความรู้ คือ จิตสำนึก ความสนใจ (Awareness)

ศุภกนิษฐ์ พลไพรินทร์ (2540 : 24) ได้กล่าวถึงการวัดความรู้ว่า การวัดความรู้เป็นการวัดระดับความจำ ความสามารถในการคิดเข้าใจกับข้อเท็จจริงที่ได้รับการศึกษาและประสบการณ์เดิมโดยผ่านการทดสอบคุณภาพแล้ว จะแยกคนที่มีความรู้ กับ ไม่มีความรู้ออกจากกัน ได้ระดับหนึ่ง

เกษม วัฒนชัย (2544 : 39-40) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า หมายถึง การรวบรวมความคิดของมนุษย์ จัดให้เป็นหมวดหมู่และประมวลสาระที่สอดคล้องกัน โดยนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นสิ่งที่เป็นสาระที่สอดคล้องกัน โดยนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นสิ่งที่เป็นสาระในระบบข้อมูลข่าวสาร

จากคำจำกัดความที่มีผู้กล่าวไว้ในเบื้องต้น สามารถสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ ที่บุคคลได้ประสบมา และเก็บสะสมไว้เป็นความจำที่สามารถถ่ายทอดต่อ ๆ ไปได้ และสามารถวัดความรู้ได้โดยการระลึกถึงเรื่องเหล่านั้นแล้วแสดงออกมา

1.1.2 ชนิดของความรู้

จำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ (มณี สุขประเสริฐ. 2547 : 20-21)

1. Rtefact หมายถึง ความรู้หรือเทคโนโลยีที่ฝังอยู่ในตัวคน
2. Skills หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติงานอันเป็นผลจากการฝึกทำงาน

ชำนาญ

3. Heuristics หมายถึงสามัญสำนึกทั่ว ๆ ไป
4. Experience หมายถึง ประสบการณ์จากการผ่านงานนั้น ๆ มาก่อน
5. Talent หรือ Natural Talent หมายถึง พรสวรรค์ หรือความสามารถพิเศษเฉพาะตัว

1.1.3 ระดับของความรู้

ความรู้มีอยู่มากมายรอบ ๆ ตัวเรา และสามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ (มนตรี จุฬาวัฒนทล. 2537 : 8)

ระดับแรก ความรู้เกี่ยวกับสิ่งรอบตัวเรา ซึ่งสามารถรับรู้ได้โดยประสาทสัมผัสมองเห็น ได้ยิน ดมกลิ่น และลิ้มรสได้ เช่น ความร้อน - เย็น ความสว่าง - มืด เสียง ดัง-เบา กลิ่นหอม-เหม็น และรสเค็ม-หวาน เป็นต้น ความรู้ระดับนี้ อาจเรียกว่า ความรู้ตื้น

ระดับที่สอง ได้แก่ ความรู้ด้านภาษา ซึ่งจะทำได้ทั้งอ่านและเขียนหนังสือได้ ฟังเข้าใจ ฟังวิทยุและดูทีวีรู้เรื่อง ตลอดจนมีปฏิปัญญาท้องถิ่นที่ได้สะสมและตกทอดกันมา

บอกกล่าว การฝึกฝนของผู้สอน รวมทั้งจากตำราจากสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ด้วยคำถามวัดความรู้ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด (ไพศาล หวังพานิช.2526 : 96 - 104) คือ

1. ถามความรู้ในเนื้อเรื่อง เป็นการถามรายละเอียด ของเนื้อหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของเรื่องราวทั้งหลาย ประกอบด้วยคำถามประเภทต่าง ๆ เช่น ศัพท์ นิยาม กฎ ความจริง หรือรายละเอียดของเนื้อหาต่าง ๆ

2. ถามความรู้ในวิธีการดำเนินการ เป็นการถามวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ตามแบบแผนประเพณี ขั้นตอนของการปฏิบัติงานทั้งหลาย เช่นถามระเบียบแบบแผน ลำดับขั้น แนวโน้มการจัดประเภทและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ

3. ถามความรู้รวบยอด เป็นการถามความสามารถในการจดจำข้อสรุปหรือหลักการของเรื่องที่เกิดจากการผสมผสานหลักขณะร่วม เพื่อรวบรวมและย่อลงมาเป็นหลัก หรือหัวใจของเนื้อหานั้น

จันง พรายแย้มแฆ (2535 : 24-29) กล่าวว่ การวัดความรู้ันส่วนมากนิยมใช้แบบทดสอบ ซึ่งแบบทดสอบนี้เป็นเครื่องมือประเภทข้อเขียนที่นิยมใช้กันทั่ว ๆ ไป แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบอัตนัย หรือแบบความเรียง โดยให้เขียนตอบเป็นข้อความสั้น ๆ ไม่เกิน 1-2 บรรทัดหรือเป็นข้อ ๆ ตามความเหมาะสม

2. แบบปรนัย แบ่งเป็น

2.1 แบบเติมคำ หรือเติมข้อความให้สมบูรณ์ แบบทดสอบนี้เป็น การวัดความสามารถในการหาค่า หรือข้อความมาเติมลงในช่องว่างของประโยคที่กำหนดให้ ถูกต้อง แม่นยำ โดยไม่มีคำตอบใดช้้นามาก่อน

2.2 แบบถูก-ผิด แบบทดสอบนี้วัดความสามารถในการพิจารณา ข้อความที่กำหนดให้ว่าถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ใช่ จากความสามารถที่เรียนรู้มาแล้ว โดยจะเป็น การวัดความจำ และความคิด ในการออกแบบทดสอบควรต้องพิจารณาถึงข้อความจะต้อง ชัดเจน ถูกหรือผิดเพียงเรื่องเดียว สั้นกะทัดรัดได้ใจความ และไม่ควรรใช้คำปฏิเสธซ้อน

2.3 แบบจับคู่ แบบทดสอบนี้เป็นลักษณะการวางข้อเท็จจริงเจื่อนใจ คำตัวเลขหรือสัญลักษณ์ไว้ 2 ด้านขนานกัน เป็นแถวตั้ง 2 แถว แล้วให้อ่านคูข้อเท็จจริงในแถว ตั้งด้านหนึ่งว่ามีความเกี่ยวข้อง จับคู่ได้พอดีกับข้อเท็จจริงในอีกแถวตั้งหนึ่ง โดยทั่วไปจะ กำหนดให้ตัวเลือกในแถวตั้งด้านหนึ่งน้อยกว่าอีกด้านหนึ่ง เพื่อให้ได้ใช้ความสามารถในการ จับคู่มากขึ้น

1.2 ความหมายของความเข้าใจ

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ จากสื่อความหมายต่าง ๆ ข้อมูลและสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น รับรู้ ซึ่งก็คือ พฤติกรรมด้านความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมที่สามารถดัดแปลง แก้ไข สิ่งที่ยากมาเป็นสิ่งที่ง่าย สิ่งซับซ้อนให้เป็นสิ่งธรรมดา ความเข้าใจจึงแตกต่างจากความจำแต่มีความเข้าใจต้องมีพื้นฐานจากการเรียนรู้ ความรู้ และความจำก่อนเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น บลูม (Bloom) ได้แยกความเข้าใจออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (จักรกริช. 2542 : 8-9)

การแปลความ (Translation) เป็นความสามารถในการจับใจความให้ถูกต้อง กับสิ่งที่สื่อความหมาย หรือความสามารถในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง หรือจากการสื่อสารรูปแบบหนึ่งไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง

การตีความ (Interpretation) เป็นความสามารถในการอธิบายหรือแปลความหมาย หลาย ๆ อันมาเรียงกัน โดยทำการจัดระเบียบสรุปย่อเป็นเนื้อความใหม่ได้ โดยยึดเนื้อหา ข้อความเดิมเป็นหลัก ไม่ต้องอาศัยหลักเกณฑ์อื่นใดมาใช้

การขยายความ (Extrapolation) เป็นความสามารถที่ขยายเนื้อหา ข้อมูลที่รับรู้มา ให้มากขึ้น หรือเป็นความสามารถในการทำนาย หรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างดี โดยอาศัยข้อมูลอ้างอิง หรือแนวโน้มที่เกินเลยจากข้อมูล

สำหรับการศึกษารุ่นนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดความรู้ ความเข้าใจ มาใช้ใน ประเด็นต่อไปนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้างหน้าที่และบทบาทขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่ง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านวัตถุประสงค์การจัดตั้ง อบต.
- 1.2 ด้านโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของ อบต.
- 1.3 ด้านการบริหารงานของ อบต. และ
- 1.4 ด้านกิจกรรมของสมาชิกสภา อบต.

2. เปรียบเทียบระดับ ความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลเกี่ยวกับ โครงสร้างหน้าที่และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

3. ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำไปใช้ในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมของสมาชิกสภา อบต.เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

จากแนวคิดความรู้ ความเข้าใจที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า ความรู้ความเข้าใจหมายถึง การรับรู้ในสิ่งที่ได้มาจากการศึกษา และสิ่งแวดล้อมในสังคม เมื่อมีแหล่งให้ความรู้ แหล่งข่าว การรับรู้และเข้าใจเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน การวัดความรู้ความเข้าใจขึ้นอยู่กับบุคคลและแหล่งความรู้ที่ได้รับมา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเพื่อเข้ามาบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นการได้รับรู้ในสิ่งที่ได้มาจากการศึกษา และสิ่งแวดล้อมในสังคม หรือแหล่งให้ความรู้ แหล่งข่าวต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและท้องถิ่นของตนเองดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

แนวความคิดในการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเองนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการวิจัยเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 : 13) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานทางการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้ มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของคนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

วิญญู อังคนารักษ์ (2519 : 4) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อตอบสนอง

ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้ดำเนินไปอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่นและย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 : 13) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานทางการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้ มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2526 : 5) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจาก การกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้เกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ลิขิต ชีระเวทิน (2541 : 386) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า เป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระ และได้รับอำนาจโดยอิสระ โดยความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ มิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตย

รอปสัน (Robson, 1953, อ้างอิงจาก ประหยัด หงส์ทองคำ, 2526 : 10) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์กรปกครองมีสิทธิตามกฎหมายและมีองค์กรที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

วิท (Wit, 1955, อ้างอิงจาก ประหยัด หงส์ทองคำ, 2526 : 11) ได้ให้ความหมายว่า “การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมีอำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันรับผิดชอบทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น

ฮอลโลเวย์ (Holloway. 1964 ; อ้างอิงจาก ประหยัด หงส์ทองคำ. 2526 : 10) กล่าวว่า “การปกครองตนเองของท้องถิ่น” หมายถึงองค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจในการปกครองตนเอง มีการบริหารงานคลังของตนเองและมีสภาของท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

จากความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้น พอสรุปว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองระดับรองของรัฐซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองทั้งทางการเมืองและทางการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองสามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

2.1 ลักษณะของการปกครองท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Government) เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระ ในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้น ๆ ดังนั้น ลักษณะการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญจึงมีดังนี้ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2547 : 5-7)

2.1.1 มีสถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย เช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

2.1.2 มีพื้นที่ตามกฎหมาย (Area and Levels) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจนและควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุน ประชากรและขนาดพื้นที่

2.1.3 มีการกระจายอำนาจหน้าที่ (Devolution of Power and Function) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการ

ปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ

2.1.4 มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์กรนิติบุคคลโดยแยกเทศจากองค์กรของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2.1.5 มีการเลือกตั้ง (Election) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

2.1.6 มีอำนาจอิสระ (Autonomy) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและ การบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถให้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการ ในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

2.1.7 มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

2.1.8 มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

2.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล (2532 : 41-43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจาก

2.2.1 องค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบ

การเมืองของชาติมีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2.2.2 การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนเพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้าง จะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

2.2.3 การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่ว่าการเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง และใกล้ชิดและเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

2.2.4 การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น

2.3 รูปแบบของการปกครองท้องถิ่นของไทย

ปัจจุบันการปกครองท้องถิ่นของไทย ได้แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2547 : 26-27)

2.3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 (ฉบับที่ 3) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 กำหนดพื้นที่จังหวัดเป็นพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.3.2 เทศบาล

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับที่ 12) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ปัจจุบันได้แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภทคือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครซึ่งกฎหมายได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องที่ซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล โดยให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลด้วย

2. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องที่อันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องที่ชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไปทั้งมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้และมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง โดยระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

3. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องที่ชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไปทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้น ให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลนั้นไว้ด้วย

2.3.3 องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 5) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หลักเกณฑ์ในการจัดตั้ง “องค์การบริหารส่วนตำบล” นั้นตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่แล้วมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็น นิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน และในกรณีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน และกรณีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้หมู่บ้านละ 3 คน โดยอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

2.3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ประกอบด้วย

1. กรุงเทพมหานคร (กทม.) เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โครงสร้างกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเขตและสภาเขต

2. เมืองพัทยา เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 โครงสร้างเมืองพัทยา ประกอบด้วย สภาเมืองพัทยาและปลัดเมืองพัทยา

สรุป จากหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น จะเห็นว่าศักยภาพของรัฐบาลที่บริหารประเทศเพียงองค์กรเดียวไม่อาจสนองตอบต่อการบริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น แนวความคิดในการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลสามารถสนองตอบความต้องการของคนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงรวดเร็วและตรงความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการเป็นการปกครองที่รัฐมอบอำนาจในการประสานงานให้ท้องถิ่นดำเนินการ ผู้บริหารมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงาน การบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งแต่การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตกฎหมายในการปกครองประเทศหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐเท่าที่จำเป็น

3. ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ.2546.7)

3.1 ประวัติและความเป็นมา

พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท
2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่แล้วมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท

ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง โครงสร้างที่มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 และปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 เพื่อให้โครงสร้างและการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

3.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่เกิดจากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 5) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล

3.2.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน และในกรณี ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้หมู่บ้านละ 3 คน โดยอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีประธานสภาและรองประธานสภาคนหนึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบล โดยเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังต่อไปนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3.2.2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราว 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้งแต่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมิใช่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดกับกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบล
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือ
กฎหมายอื่น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการ
บริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของ
พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2.3 พนักงานส่วนตำบล

พนักงานส่วนตำบล ก็คือ บุคลากรหลักที่ทำงานให้องค์การบริหารส่วน
ตำบลถือเป็นข้าราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลจัดเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นคล้าย
พนักงานเทศบาล นอกจากนั้นจะเป็นพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีทั้ง
พนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยในการมีพนักงานจ้าง (โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 251)

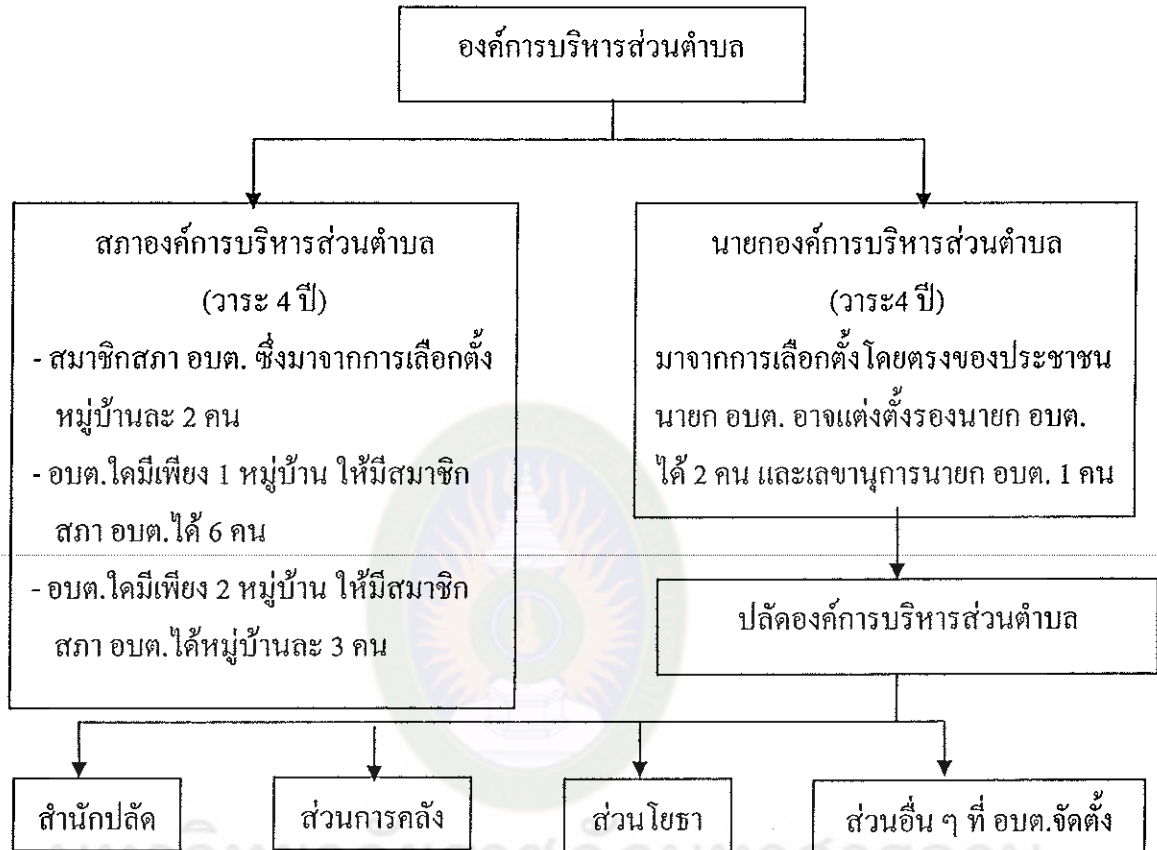
นอกจากนั้นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการ องค์การบริหารส่วนตำบล
อาจขอให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
หรือหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติกิจการของ องค์การ
บริหาร ส่วนตำบล เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้ให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตได้ตามความจำเป็นและในกรณีที่เป็นข้าราชการ ซึ่งไม่อยู่ใน
อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
(โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 251)

3.2.4 โครงสร้างการแบ่งส่วนการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล

การแบ่งส่วนการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นอยู่กับลำดับชั้น
ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดขึ้นเพื่อ
ความเหมาะสมกับภารกิจ โดยได้แบ่งส่วนการบริหารใน องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อย
ออกเป็น 3 ส่วนคือ (โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 251)

1. นักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องมีตำแหน่งปลัดองค์การ
บริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ส่วนการคลัง ซึ่งจะต้องมีหัวหน้าส่วนการคลัง หรือเจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี
3. ส่วนโยธา ซึ่งจะต้องมีหัวหน้าส่วนโยธา หรือนายช่างโยธา เป็นต้น

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546
ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547 : 40

3.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไข
เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้
มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน
เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ

หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว

(13) การผังเมือง

มาตรา 69 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่กล่าวมานั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้า ตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

3.4 รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้และรายจ่าย ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 (โกวิทช์ พวงงาม, 2548 : 247-249) ดังนี้

3.4.1 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. การจัดเก็บภาษีอากร แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนตำบล จัดเก็บเป็นรายได้ของตนเอง ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และอากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมรวมถึงประโยชน์อื่นอันเกิดจากการการฆ่าสัตว์

1.2 ภาษีที่จะได้รับจัดสรรตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิต ค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น อากรังนกอีแร่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ เป็นต้น รายได้จากค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ถือเป็นรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ รายได้จากเงินเก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เป็นรายได้ที่ต้องออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ รายได้ประเภทนี้ปกติกรมป่าไม้จะนำงานไปใช้ในการทำนุบำรุงอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้เหมาะสมเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีให้เสื่อมโทรมรายได้ประเภทนี้จึงมีน้อย

2. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีรายได้ประเภทอื่น ๆ เช่น รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ค่าธรรมเนียม ค่า

ใบอนุญาตและค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้ เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้ เช่น การบริจาค, การให้เปล่า เป็นต้น รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลและเงินกู้ ถือเป็นรายได้อีกประเภทที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการได้ เช่น ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือเงินไม่เพียงพอในการใช้จ่าย เป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้จากกระทรวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ได้

จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีแหล่งที่มาของรายได้หลายทาง โดยเฉพาะรายได้ที่มาจากแหล่งรายได้ของตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นที่และทรัพยากรต่าง ๆ ในแต่ละ องค์การบริหารส่วนตำบล มีทรัพยากรในพื้นที่มาก ก็จะมีแหล่งที่มาของรายได้มาก บางแห่งมีทรัพยากรในพื้นที่น้อยก็มีแหล่งที่มาของรายได้น้อย

3.4.2 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังนี้ เงินเดือน ค่าจ้าง เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ ค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น รายจ่ายตามข้อผูกพัน หรือตามกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

4. บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดบทบาทและหน้าที่ไว้ ดังนี้

4.1 องค์ประกอบของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน และในกรณี ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และกรณีเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล ใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้หมู่บ้านละ 3 คน โดยอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีประธานสภาและรองประธานสภา คนหนึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของ

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

4.2 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังต่อไปนี้

4.2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

4.2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

โดยสรุป บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญคือ

- 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล
- 2) ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล / ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- 3) ควบคุมการทำงานของกรรมการบริหาร
- 4) เข้าร่วมประชุมสภา อบต. ตามสมัยประชุม

กล่าวคือ บทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น เป็นบทบาทหน้าที่ ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องตรา "ข้อบังคับตำบล" ออกมาใช้ในการดูแลสวัสดิการ ตลอดจน "ทุกข์" และ "สุข" ของประชาชนรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังนั้นจึงต้อง เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตยที่ต้องเผยแพร่และปลูกฝังแนวคิดประชาธิปไตย ไปยังประชาชนในตำบล โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติ ในด้านบทบาทและหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ไว้ดังนี้

1. ต้องยึดมั่นในกติกาประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งโดยเสรี การใช้สิทธิคัดค้าน

การโต้แย้ง การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง การยอมรับและเคารพสิทธิของผู้อื่น การยอมรับความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ฯลฯ

2. ต้องมีวิธีการดำเนินชีวิตและบุคลิกลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง ฟังเคารพในเหตุผล

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อมร แยมศรี (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทำการสำรวจความรู้และความเข้าใจกรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 69 คน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการศึกษาของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล

2. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิที่แตกต่างกับ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับ ความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล

สำนักงบประมาณ (2540 : บทคัดย่อ) รายงานการประเมินผล เรื่อง “งานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล” โดยสำนักประเมินผล ศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 39 แห่ง ซึ่งได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 – 2539. อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยการสุ่มเลือกจังหวัดตัวอย่างเพื่อนำมาศึกษา 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง พิจิตร สกลนคร นครราชสีมา กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา พังงา ภูเก็ต และสงขลา จากนั้นได้เลือกสภาตำบลและ อบต. มาศึกษาจำนวน 39 แห่ง ประเมินผลด้านศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า

1. สมาชิกสภาตำบล และ อบต. ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตน

2. คณะกรรมการบริการ อบต. ส่วนใหญ่รู้ถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ของตนดีพอสมควร แต่จะขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ อบต. ซึ่งมีจำนวนมาก

3. ปลัด อบต. พนักงานส่วนตำบลอื่น ๆ และลูกจ้างในขณะที่ศึกษาปรากฏว่า
 อบต.ส่วนใหญ่ได้บรรจุพนักงานดังกล่าวเกือบครบตามกรอบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้
 แล้วในบางตำแหน่ง เช่น ช่างโยธาซึ่งขาดแคลนอย่างมากเฉพาะในบางพื้นที่

ในด้านการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลพบว่าส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการ
 ทำงาน โดยเฉพาะด้านการวางแผน การจัดทำงบประมาณและระบบการเงินและบัญชีเนื่องจาก
 พนักงานเพิ่งจบการศึกษาและไม่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน

ปรีชา สหมมา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ
 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดย
 ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิก
 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
 พื้นที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 196 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา
 (Quota Sampling) และบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใน
 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า 1. ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภา
 องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับสูง 2. ผลการ
 ทดสอบสมมติฐานพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างตัวแปร
 อิสระ 1 ตัวจากศึกษาทั้งหมด 6 ตัว ได้แก่ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งกับความรู้ความเข้าใจ
 ในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
 อื่น ๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพการดำรงตำแหน่งกับความรู้ความ
 เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ 0.05

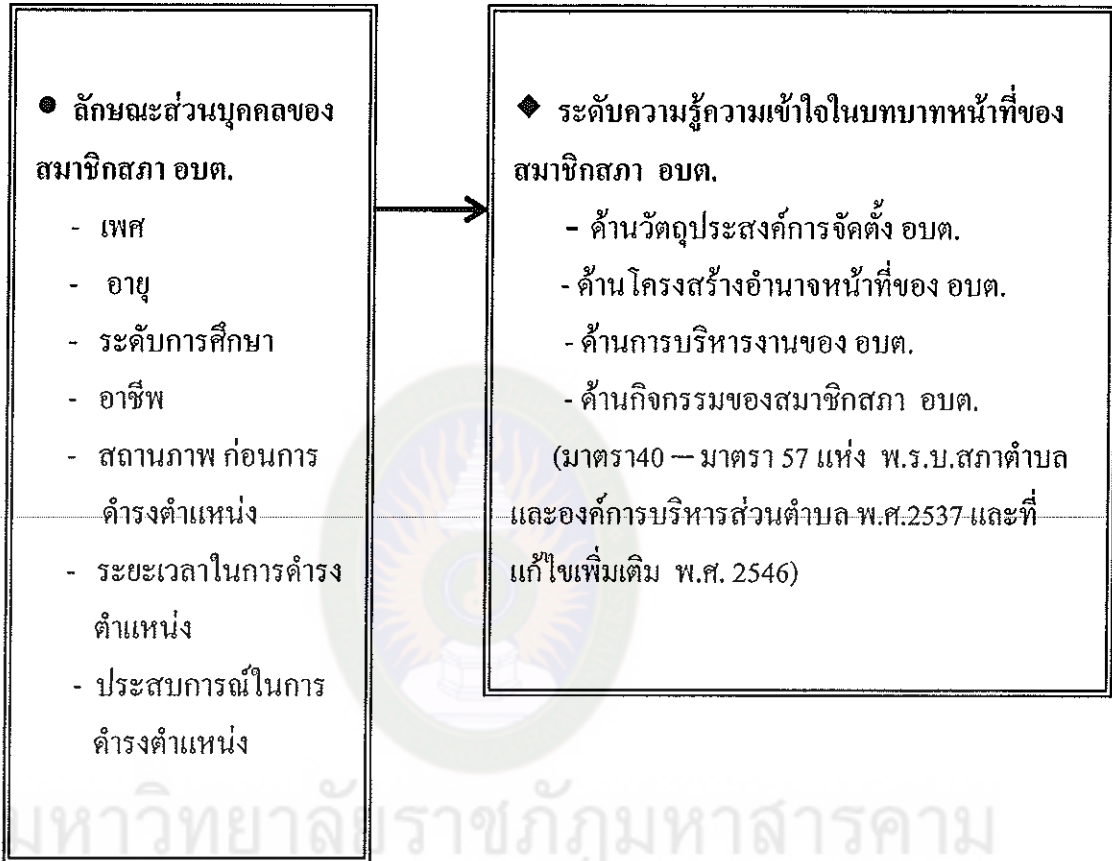
สมเกียรติ เสนา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ
 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาเพิ่ม
 อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสภาองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลเขาเพิ่ม อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จำนวน 32 คน ใช้แบบสอบถามเป็น
 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้วิธีหาค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ผลการวิจัย
 พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาเพิ่ม
 อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกอยู่ในระดับสูง 2) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ
 สถานภาพในการดำรงตำแหน่งและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับ
 ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในขณะที่ระดับ

การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

วุฒิชัย มณีโชติ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคการปกครองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจ ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรเนื่องจากสาเหตุ (1) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนมากเกินไป ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในบทบาท หน้าที่ และกฎระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล (2) ขาดการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียงในการดำเนินการต่าง ๆ (3) ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (4) องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีงบประมาณไม่เพียงพอรายจ่าย (5) กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ยังมีความซ้ำซ้อนกันและมีขั้นตอนมากเกินไป ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติ (6) ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อย (7) หน่วยงานที่ถ่ายโอนอำนาจส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรในขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ไม่มีความพร้อมในการถ่ายโอนอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจ

อดิศักดิ์ ภิรมศาสตร์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ศึกษากรณีการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนตำบล จากการศึกษาพบว่าการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ภายใต้กฎหมายในปัจจุบันมีโครงสร้างที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม เมื่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองว่าท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคลของตนเองได้ จึงต้องให้ท้องถิ่นเป็นผู้ตัดสินใจดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบปัญหาอีกว่าการบริหารส่วนบุคคลในองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีปัญหาที่เกี่ยวกับบุคลากร กล่าวคือ จำนวนข้าราชการหรือพนักงานไม่เพียงพอ และมีความรู้ที่น้อย ทำให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพรวมทั้งงบประมาณก็ยังไม่เพียงพอต่อการจ้างบุคลากรที่มีความแตกต่างของมาตรฐานในการรักษาระบบคุณธรรม โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพของพนักงานส่วนท้องถิ่นมีน้อย การโอนย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่ง ความไม่เสมอภาคระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบะระบบการอุทธรณ์ ไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร

กรอบแนวคิดในการศึกษา

แผนภูมิที่ 2 กรอบแนวคิดการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีอำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม